

Chęciny, 21.06.2019

MGOPS.035.72.2019

Sz. P.

Tomasz Szczepanik

Przewodniczący Rady Miejskiej

w Chęcinach

Zgodnie z art. 110 ust. 9 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U.2018.1508 ze zm.) Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach przedkłada w załączeniu *sprawozdanie z działalności Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chęcinach za 2018 r. oraz potrzeby w zakresie pomocy społecznej.*

KIEROWNIK
Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Chęcinach
E. Znojek
mgr Ewa Znojek

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKO GMINNEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W CHEĆCINACH
ZA 2018 ROK**

1. WSTĘP

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zgodnie z polskim prawodawstwem większość działań pomocowych umiejscowionych jest na poziomie gminy, a ośrodki pomocy społecznej można uznać za wiodące i stanowiące podstawowe źródło wsparcia dla rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Zajmują się one między innymi wypłacaniem świadczeń pieniężnych i udzielaniem wsparcia w zakresie przezwycięzenia trudnej sytuacji kryzysowej. Są instytucjami, które na poziomie lokalnym odpowiadają za koordynację działań z zakresu pomocy społecznej oraz za większość działań z zakresu polityki społecznej.

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (t.j. Dz.U.2018 poz. 1508 z późn.zm.) *kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.*

Niniejsze sprawozdanie zawiera opis najważniejszych działań podejmowanych przez Ośrodek w 2018 roku oraz informacje pozwalające określić najważniejsze zadania do wykonania w 2019 roku.

2. ZAKRES DZIAŁANIA MGOPS W CHĘCINACH

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach wykonuje zadania, w szczególności z zakresu pomocy zawarte:

- w **ustawie** z dnia 12 marca 2004r. o **pomocy społecznej** (t.j. Dz.U.2018 poz. 1508 z późn.zm.);
- w **ustawie** z dnia 29 lipca 2005r. o **przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (t.j. Dz.U.2015 poz.1390);
- w **ustawie** z dnia 9 czerwca 2011r. o **wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** (t.j. Dz.U. 2018 poz. 998 z póź.zm.);
- w **ustawie** z dnia 21 czerwca 2001r. o **dotatkach mieszkaniowych** (t.j. Dz.U.2017 poz. 180 z późn.zm.);
- w **ustawie** z dnia 10 kwietnia 1997r. **Prawo energetyczne** (t.j. Dz.U. 2018 poz.755 z późn.zm.);

- w **ustawie z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych** (t.j. Dz.U.2018 poz. 2220 z późn.zm.);
- w **ustawie z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci** (t.j. Dz.U.2018 poz. 2134 z późn.zm.)
- w **ustawie z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów** (t.j. Dz.U.2018 poz. 554 z późn.zm.);
- w **ustawie z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów** (t.j. Dz.U.2017 poz. 2092 z późn.zm.);
- w **ustawie z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego** (t.j. Dz.U. 2018 poz. 1878 z późn.zm.);
- w **ustawie z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** (t.j.Dz.U. 2018 poz. 1510 z późn.zm.);
- w **ustawie z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych** (t.j. Dz.U.2017 poz. 1778 z późn.zm.);
- w **ustawie z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** (t.j.Dz.U.2019 poz. 300 z późn. zm.);
- w **ustawie z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych** (t.j.Dz.U.2018 poz. 511 z późn.zm.);
- w **ustawie z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny** (t.j.Dz.U.2017 poz.1832 z późn.zm.);
- w **ustawie z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty** (t.j. Dz.U. z 2018 poz.1457 z późn.zm.);
- w **Uchwale nr 80 Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry Start”** (M.P. 2018.514);
- w innych ustawach, aktach wykonawczych do stosowanych ustaw, uchwałach Rady Miejskiej, zawartych umowach i porozumieniach.

3. KADRA OŚRODKA

Utworzenie i utrzymanie Ośrodka, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 18 Ustawy o pomocy społecznej.

W 2018 roku Ośrodek funkcjonował w oparciu o następującą kadre:

Tab.1 Kadra MGOPS w Chęcinach w 2018r:

<i>Kierownik</i>	1
<i>Główny księgowy</i>	1

<i>Asystent rodziny</i>	1
<i>Pracownicy socjalni</i>	7
<i>Pracownicy świadczeń rodzinnych, wychowawczych i alimentacyjnych</i>	5
<i>Pozostali pracownicy</i>	4
OGÓŁEM	19

Źródło: Opracowanie własne

4. PODSTAWY PRYZNANIA POMOCY

Pomoc społeczna opiera się na działaniach formalnie zorganizowanych. Jest to instytucja zatrudniająca wyspecjalizowany personel, realizujący cele i zadania w określonych strukturach organizacyjnych.

Pomoc społeczna wspiera osoby potrzebujące: ubogie, zagrożone marginalizacją oraz wykluczeniem społecznym w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych oraz umożliwienie im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych polegają na rozpoznaniu potrzeb, diagnozie sytuacji osób potrzebujących i opracowaniu planu pomocy. Aby otrzymać pomoc świadczeniobiorca musi spełniać określone ustawowo kryteria. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej jest uwarunkowane także obowiązkiem współdziałania klienta w rozwiązywaniu jego trudnej sytuacji życiowej. Świadczenia z pomocy społecznej nie mogą stanowić stałego źródła utrzymania, mają natomiast wraz z pracą socjalną doprowadzić do życiowego usamodzielnienia się osoby i rodziny oraz ich integracji ze środowiskiem, a tym samym uniezależnienia się od pomocy społecznej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, które spełniają warunki określone w ustawie o pomocy społecznej tj.: mają trudną sytuację życiową i finansową.

Trudna sytuacja życiowa może być spowodowana:

- ❖ ubóstwem;
- ❖ sieroctwem;
- ❖ bezdomnością;
- ❖ bezrobociem;
- ❖ niepełnosprawnością;
- ❖ długotrwałą lub ciężką chorobą;
- ❖ przemocą w rodzinie;
- ❖ potrzebą ochrony ofiar handlu ludźmi;
- ❖ potrzebą ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;

- ❖ bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- ❖ trudnościami w integracji cudzoziemców;
- ❖ trudnościami w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- ❖ alkoholizmem lub narkomanią;
- ❖ zdarzeniem losowym i sytuacją kryzysową;
- ❖ klęską żywiołową lub ekologiczną.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom w przypadku występowania jednej z powyższych okoliczności, a których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W 2018 roku obowiązywało następujące kryterium dochodowe:

	Kwota
Dla osoby samotnie gospodarującej:	
<i>od 01.01.2018r. do 30.09.2018r.</i>	634,00 zł
<i>od 01.10.2018r.</i>	701,00 zł
Dla osoby w rodzinie:	
<i>Od 01.01.2018r. do 30.09.2018r.</i>	514,00 zł
<i>od 01.10. 2018r.</i>	528,00 zł

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, zobowiązane są do współpracy z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Nieuzasadniona odmowa podjęcia pracy przez osobę bezrobotną, marnotrawstwo przyznanych świadczeń, ich celowe niszczenie, bądź też marnotrawstwo własnych zasobów materialnych, a także ich nieracjonalne wykorzystywanie mogą stanowić podstawę do odmowy świadczeń z pomocy społecznej.

Każda z gwarantowanych przez ustawę form pomocy wymaga zarówno klasyfikacji przypadku do odpowiedniej kategorii i zadań, jak i spełnienia kryterium dochodowego.

5. RZECZYWISTA LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCA

Głównym celem naszego Ośrodka było kierowanie się „misją pomagania”. Pełniąc wiele ról i funkcji w trakcie wykonywanej pracy dbano o szacunek dla człowieka uwikłanego w życiowe dramaty, problemy i tragedie. Praca z ludźmi w obszarze pomocy społecznej, jak żadna inna wymagała dużej elastyczności myślenia, dostosowywania do zmieniających się

czasem bardzo szybko okoliczności, a więc „schematy” i „szablony” dotyczące szczególnie pracy socjalnej nie miały racji bytu. Różnorodność problemów wymagała od pracowników socjalnych olbrzymich zdolności i umiejętności nie tylko techniki pracy socjalnej, ale olbrzymiej empatii, wrażliwości, cierpliwości i umiejętności radzenia sobie ze stresem, jak również odpowiedzialnością za losy drugiego człowieka. Potrzeby mieszkańców w zakresie korzystania z usług MGOPS w Chęcinach były zaspakajane w miarę możliwości kadrowych i finansowych Ośrodka. Każda osoba i rodzina zgłaszająca się do omawianej instytucji wymagała szczególnego, indywidualnego podejścia i opracowania planu wsparcia.

W 2018 roku objęto różnorodną pomocą **454 rodziny, tj. 1 021 osób w rodzinach** zgodnie z ustawą o pomocy społecznej,

Pracownik socjalny spotyka się w swojej pracy zawodowej zwykle z szerokim spektrum klientów znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych. Do typowych należy zetknięcie się z problemami niepełnosprawności, bezrobocia czy dysfunkcjonalności rodzin.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin w podziale na powody przyznania pomocy.

Tab.2 Powody przyznania pomocy

	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	210	432
Bezdomność	6	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa	32	161
Bezrobocie	121	271
Niepełnosprawność	145	228
Długotrwała lub ciężka choroba	218	448
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	12	43
Przemoc w rodzinie	10	34
Alkoholizm	20	36
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	7
Zdarzenie losowe	1	4

Źródło: Opracowanie własne

W 2018r. dominującym powodem korzystania ze środków pomocy społecznej w Gminie Chęciny była długotrwała lub ciężka choroba, która występowała w 218 rodzinach. Do chorób długotrwałych zaliczyć należy nie tylko choroby przewlekłe, ale również takie, które mają długotrwały przebieg (trwające miesiącami lub latami) i wymagające leczenia w sposób stały lub przez długi okres.

Kolejną przesłanką ubiegania się o pomoc społeczną w 2018 roku było ubóstwo, które jest złożonym zjawiskiem społecznym, przybierającym różne formy. Ludzie żyją w ubóstwie jeżeli ich dochód i zasoby są tak niskie, że uniemożliwia im to osiągnięcie poziomu życia uznawanego w ich społeczeństwie za minimalnie akceptowalny. Ze względu na ubóstwo mogą oni doznawać wielu problemów począwszy od bezrobocia, niskiego dochodu, złych warunków mieszkaniowych, nieodpowiedniej opieki zdrowotnej i przeszkód w dostępie do edukacji ustawicznej, kultury, sportu i rekreacji. Są oni często wykluczeni i zmarginalizowani.

Jedną z głównych przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną było bezrobocie. Celem wsparcia osób bezrobotnych było zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej, jak również przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia. Pomoc skierowana była zarówno do osób bardziej aktywnych, samodzielnych, które wymagały stosunkowo niewielkiego wsparcia, jak i do tych, które nie potrafiły wykorzystać własnych zasobów i możliwości. Jedną z form wsparcia dla osób długotrwale bezrobotnych była również możliwość uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych realizowanych zgodnie z przepisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, do których MGOPS w Chęcinach typował swoich beneficjentów.

6. ŚWIADCZENIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

6.1. Świadczenia pieniężne

Do świadczeń pieniężnych realizowanych przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach w 2018r. należały:

1. Zasiłek stały,
2. Zasiłek okresowy,
3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
4. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

6.1.1 Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje:

1. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 604 zł miesięcznie, a od dnia 1 października 2018 r. - niż 645 zł miesięcznie;
- b) w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie.

Tab.3 Zasilki stałe w 2018r.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasilki stałe ogółem	96	968	539 623,17	96	103
W tym przyznane dla osoby:					
Samotnie gospodarującej	87	892	514 882,69	87	87
Pozostającej w rodzinie	9	76	24 740,48	9	22

Źródło: Opracowanie własne

6.1.2 Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się:

1. w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418,00 zł miesięcznie;
2. w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50 % różnicy między:

1. kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
2. kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.

Tab.4 Zasiłki okresowe w 2018r.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki okresowe ogółem	50	257	81 563,16	50	79
W tym:					
Środki własne gminy	x	x	0	x	x
Dotacja	x	x	81 563,16	x	x
W tym przyznane z powodu:					
Bezrobocia	37	195	60 941,38	37	56
Długotrwałej choroby	13	40	11 827,63	13	19
Niepelnosprawności	0	0	0	0	0
Innej przyczyny	6	22	8 794,15	6	10

Źródło: Opracowanie własne

6.1.3 Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Do otrzymania zasiłku celowego

uprawnione są również osoby lub rodziny, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tego rodzaju przypadkach świadczenie to może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

W przypadku stwierdzenia przez pracownika socjalnego marnotrawienia przyznanych świadczeń, ich celowego niszczenia lub korzystania w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawienia własnych zasobów finansowych może nastąpić ograniczenie świadczeń, odmowa ich przyznania albo przyznanie pomocy w formie świadczenia niepieniężnego.

Specjalny zasiłek celowy jest bezzwrotnym świadczeniem, które może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe - w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Tab.5. Zasiłki celowe w 2018r.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki celowe i w naturze	208	x	91 930,86	200	362
W tym:					
Specjalny zasiłek celowy	81	129	32 412,13	77	138
Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	1	7 000	1	4

Źródło: Opracowanie własne

6.1.4 Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd

Zgodnie z art. 36 pkt 1 lit. h oraz art. 53 a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd jest świadczeniem z pomocy społecznej, jednak nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Zgodnie z art. 101 ust. 1 cytowanej ustawy w związku z art. 27 Kodeksu Cywilnego właściwą do wypłaty przyznanego wynagrodzenia jest Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania opiekuna.

Tab.6. Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd w 2018r.

Liczba opiekunów	Liczba osób objętych opieką	Liczba świadczeń	Kwota
2	2	18	1 656,74

Źródło: Opracowanie własne

6.2. Świadczenia niepieniężne

Do świadczeń niepieniężnych realizowanych przez MGOPS w Chęcinach w 2018r. zaliczają się między innymi:

1. praca socjalna,
2. poradnictwo specjalistyczne,
3. program rządowy w zakresie dożywiania,
4. usługi opiekuńcze,
5. kierowanie i opłacanie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej,
6. kierowanie do ośrodków wsparcia,
7. sprawienie pogrzebu,
8. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby uprawnione do zasiłku stałego,
9. wydawanie decyzji dotyczących prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

6.2.1 Praca socjalna

Praca socjalna świadczona dla **871 osób** była podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym równolegle z pozostałymi formami wspierania i udzielanymi świadczeniami.

Praca socjalna to zespół powiązanych ze sobą i umiejętnie zaplanowanych działań prowadzonych przez profesjonalnie przygotowaną kadrę. To mechanizm polityki społecznej służący rozwiązywaniu problemów społecznych, zapobieganiu ich natężeniu oraz aktywizowaniu jednostek i grup do samopomocy. Celem prowadzonej pracy socjalnej była pomoc w nauczaniu się samodzielności. Przemiany społeczne rzutowały na praktykowany model pracy socjalnej i dlatego praca socjalna coraz bardziej była związana z potrzebującym. Rozmiary, rodzaje i formy wsparcia były uzależnione od indywidualnej sytuacji każdej osoby lub rodziny. Ocena sytuacji każdego klienta odbywała się na podstawie przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i wyodrębnienia wiodącego problemu w rodzinie, zgodnie z katalogiem powodów wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Przepisy o pomocy społecznej przewidują mechanizmy, które powinny zapobiegać wieloletniemu uzależnieniu od zasiłków. Pierwszym z nich, zwłaszcza gdy przyznawane

świadczenia są marnotrawione, jest możliwość ich zamiany na pomoc rzeczową i usługową. Drugim narzędziem, które ma mobilizować do wyjścia z pułapki bezradności, może być kontrakt socjalny. Jest to umowa pomiędzy osobą korzystającą z pomocy społecznej, a pracownikiem socjalnym zobowiązującą się do pewnych działań uaktywniających zawodowo np.: zarejestrowania w urzędzie pracy, ubiegania się o orzeczenie stopnia niepełnosprawności. Jeżeli osoba nie wywiązuje się z zapisu kontraktu, odmawia jego podpisania, gmina może odmówić przyznania jej zasiłku lub go odebrać. Kontrakt socjalny jest oceniany i modyfikowany w określonych wcześniej odstępach czasowych.

Tab.7. Kontrakty socjalne

	<i>Liczba kontraktów</i>	<i>Liczba osób objętych kontraktami</i>
<i>Kontrakt socjalny</i>	30	45
<i>W tym:</i>		
<i>Część A</i>	12	12
<i>Część B</i>	18	33

Źródło: Opracowanie własne

MGOPS w Chęcinach w ramach pracy socjalnej dotyczącej rodziny korzystającej z pomocy działał w zakresie:

a) współpracy z organizacjami

- współpraca z opiekunem prawnym,
- organizacja umieszczenia w domu pomocy społecznej,
- wystąpienia o pomoc materialną lub rzeczową do organizacji charytatywnych,
- kierowanie osób uzależnionych na terapię do instytucji działających na terenie Gminy Chęciny.

b) kontaktu z instytucjami

- pomoc w uzyskaniu dokumentu tożsamości,
- pomoc przy ubieganiu się o uzyskanie stopnia o niepełnosprawności,
- pomoc w umieszczaniu podopiecznych w zakładzie opiekuńczo – leczniczym,
- współpraca z kuratorami sądowymi i społecznymi,
- współpraca z mediatorami rodzinnymi,
- współpraca z Policją,
- współpraca z placówkami oświatowymi i służbą zdrowia,
- pomoc w załatwianiu spraw w biurze ewidencji ludności,
- współpraca z CIK.

c) prawa do świadczenia z ZUS

- pomoc w kompletowaniu dokumentów i wnoszenie spraw o ustalenie prawa do emerytury lub renty.

d) poszukiwania pracy

- rozpropagowanie informacji o bezpłatnych kursach organizowanych przez PUP,
- mobilizacja podopiecznych do aktywnego poszukiwania zatrudnienia,
- przekazywanie ofert pracy dla podopiecznych MGOPS.

Ponadto MGOPS w Chęcinach w 2018 roku wydał **292 skierowania** dla rodzin (w sumie dla **700 osób**) w celu otrzymania paczek żywnościowych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Program realizowany był we współpracy z Parafią Rzymskokatolicką w Chęcinach. W ramach Programu rozdysponowano **34405,00 kg żywności**.

W pracy socjalnej kierowano się ideą, iż w każdym człowieku tkwi jego wewnętrzny kapitał, którym jest zasób wiedzy, umiejętności, zdrowie, energia, adaptacja do zmian. Toteż praca ta polegała na udzielaniu wsparcia do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, przekonania, że posiadają wewnętrzną siłę, która pozwoli im wywrzeć wpływ na swoje życie i zmienić niekorzystne warunki.

6.2.2 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

W 2018r. z poradnictwa specjalistycznego oferowanego przez MGOPS w Chęcinach skorzystały **52 rodziny (124 osoby w rodzinach)** z terenu Gminy Chęciny.

6.2.3 Program rządowy w zakresie dożywiania

W 2018r. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach realizował program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania". Program miał na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Do udzielenia pomocy w zakresie dożywiania mają zastosowanie przepisy ustawy o pomocy społecznej. Pomoc może być przyznana osobom i rodzinom, których miesięczny dochód netto nie przekraczał 150% (kryterium podniesione Uchwałą nr 435/LIX/14 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 27 stycznia 2014r. w sprawie podwyższenia wysokości kryterium dochodowego uprawniającego do nieodpłatnego korzystania z pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo pomocy w formie rzeczowej dla

osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020).

Działania realizowane w ramach Programu:

1. finansowanie posiłków w placówkach oświatowych i innych dla osób spełniających kryteria programu (**231 dzieci** z terenu Gminy Chęciny),
2. przyznawanie świadczeń rzeczowych w postaci produktów żywnościowych,
3. przyznawanie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

Ponadto w okresie bożonarodzeniowym dla dzieci korzystających z posiłków w placówkach oświatowych przygotowano **130** paczek żywnościowych.

Łącznie na program wydatkowano kwotę w wysokości **401 399,75 zł**.

6.2.4 Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze mogą być przyznane osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, jak również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze, w tym pomoce sąsiedzkie obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania określa Uchwała nr 257/XL/17 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 16 lutego 2017 r.

Tą formą pomocy objętych było **13 osób** z terenu Gminy Chęciny. Koszt realizacji zadania wyniósł **55 168,74 zł**.

6.2.5 Kierowanie i opłacanie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Osobę wymagającą tej formy wsparcia kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone, dzielą się na następujące typy domów, dla:

1. Osób w podeszłym wieku
2. Osób przewlekle somatycznie chorych
3. Osób przewlekle psychicznie chorych
4. Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie

5. Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie
6. Osób niepełnosprawnych fizycznie
7. Osób uzależnionych od alkoholu

Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej.

W 2018r. Ośrodek współfinansował pobyt **28** osób w domach pomocy społecznej. Koszt zadania wyniósł **694 107,84 zł**.

6.2.6 Kierowanie do ośrodków wsparcia

Ośrodki wsparcia są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej zapewniającymi miejsca dziennego pobytu oraz miejsca całodobowe okresowego pobytu.

W ramach tego zadania zapewniliśmy w 2018r. schronienie dla **6 osób** bezdomnych w schroniskach. Koszt zadania wyniósł **35 025,00 zł**.

Udzielanie schronienia należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym i następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Tymczasowe schronienie może być udzielone również w formie ogrzewalni, która umożliwi interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych co najmniej w miejsca siedzące.

6.2.7 Sprawienie pogrzebu

Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. W 2018r. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach sprawił pogrzeb **2 osobom**. Koszt świadczeń wyniósł **7 450,00 zł**.

6.2.8 Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby uprawnione do zasiłku stałego

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych MGOPS opłacał składkę na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały a nie podlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego źródła. Koszt świadczeń wyniósł **51 286,03 zł**. Jest to zadanie własne, obowiązkowe Gminy realizowane przez MGOPS, a finansowane w całości z budżetu państwa.

6.2.9 Wydawanie decyzji dotyczących prawa do świadczeń opieki zdrowotnej

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych MGOPS wydał **68** decyzji administracyjnych dla osób spełniających kryteria

w cytowanej ustawie. Okres ubezpieczenia obejmował do 90 dni. Wydatki z dotacji wyniosły **4 410,00 zł.**

Świadczenia realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej- statystyka:

- ❖ Zarejestrowano **1060** wniosków o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej,
- ❖ Wydano **1692** decyzji administracyjnych,
- ❖ Pracownicy socjalni przeprowadzili łącznie **1470** wywiadów środowiskowych,
- ❖ Wystawiono **38** zaświadczeń,
- ❖ Wystosowano **588** pism, które stanowiły korespondencję z instytucjami oraz klientami pomocy społecznej oraz **9** postanowień.

7. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

7.1 Wspieranie rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu to system zaplanowanych działań, które mają pomóc przywrócić takim rodzinom zdolności do pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Działania te wspomagają rodziców, mających problemy w wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, w taki sposób, aby zapobiec doprowadzeniu do sytuacji, w której dziecko, ze względu na jego dobro, zostałoby umieszczone w opiece zastępczej.

Rodziny zagrożone kryzysem są stale monitorowane przez pracowników Ośrodka, w tym asystenta rodziny. W 2018 roku MGOPS zatrudniał 1 asystenta rodziny, który pracował z **16 rodzinami** na terenie Gminy i Miasta Chęciny. Rola asystenta polegała na całościowym wspieraniu rodziny w wychowywaniu dzieci. Nadrzędnym celem jego pracy, była pomoc rodzinie w zachowaniu integralności, bez konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. W celu realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny asystent podejmował współpracę z kuratorami Sądu Rodzinnego, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodkiem Leczenia Uzależnień „San Damiano”, Centrum Interwencji Kryzysowej, Caritas Diecezji Kieleckiej, pedagogami i wychowawcami szkolnymi oraz służbą zdrowia.

Do szczegółowych zadań asystenta rodziny należało opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny. Plan pracy tworzony był po rozpoznaniu sytuacji rodziny, obejmował zakres działań mających na celu poprawę sytuacji w rodzinie. Działania asystenta rodziny obejmowały analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyny kryzysu w rodzinie, wspieranie rodzin, wzmacnianie jej funkcji i roli, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny. Koszt realizacji zadania wyniósł **35 748,61 zł, w tym dotacja 17 771,13 zł.**

7.2 System pieczy zastępczej

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Ma ona charakter czasowy. Zapewnia:

1. czas potrzebny na pracę z rodziną biologiczną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub - gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka;
2. przygotowanie dziecka do: godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
3. zaspokojenie potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych dziecka.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza i rodzinny dom dziecka.

W rodzinach zastępczych umieszcza się dzieci, których rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej lub gdy władza ta została im ograniczona. Jest to więc forma pomocy dziecku w przypadku niemożności zapewnienia mu opieki i wychowania przez rodziców biologicznych. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu
- 30% wydatków w drugim roku pobytu
- 50% wydatków w trzecim roku i latach następnych.

W 2018 roku umieszczonych w pieczy zastępczej było **6 dzieci**, co wygenerowało koszty w wysokości **61 396,32 zł**.

8. ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Kluczowym zadaniem jakie realizował Ośrodek były działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinach.

Przemoc w rodzinie stanowi poważny problem społeczny, wobec którego żadna instytucja, czy też placówka nie jest w stanie samodzielnie przeciwdziałać. Do realizacji zadań związanych z przemocą powołany został Zespół Interdyscyplinarny, który w 2018 roku odbył 4 posiedzenia, natomiast pracą z indywidualnymi przypadkami kierowały powołane grupy robocze. Odbyło się **158** spotkań grup roboczych. Do Zespołu wpłynęły w omawianym okresie **43** formularze „Niebieska Karta”. W ramach funkcjonowania grup roboczych **23** osoby zostały zgłoszone do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, **37** spraw

skierowano do Prokuratury i Policji, natomiast do Sądu Rejonowego w Kielcach wysłano 26 wniosków o wgląd w sytuację dzieci.

W celu zapobiegania nieprawidłowościom w rodzinach bądź ich minimalizowania pracownicy socjalni niejednokrotnie w asyście dzielnicowego monitorowali rodziny także w godzinach popołudniowych.

MGOPS wraz z Zespołem Interdyscyplinarnym zorganizował konkursu literacki pt. „Sekrety szczęśliwej rodziny”. Konkurs był zorganizowany dla uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych i kl. III gimnazjum z terenu Gminy Chęciny.

Koszty realizacji zadania wyniosły **26 412,00 zł, w tym środki własne- 8 640,87 zł.**

9. DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE

9.1 Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy dla osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. O dodatek mieszkaniowy mogą się ubiegać osoby, które:

- są najemcami oraz podnajemcami mieszkań,
- mieszkają w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- zajmują lokale mieszkalne w budynkach stanowiących ich własność,
- są właścicielami lokali mieszkalnych,
- mają tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszą wydatki związane z jego zajmowaniem,
- zajmują lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, a oczekują na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Kryteriami przyznawania dodatku mieszkaniowego są dochód wspólnie zamieszkujących osób oraz powierzchnia mieszkania.

W 2018r. do tutejszego Ośrodka wpłynęły 22 wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego. MGOPS w Chęcinach na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych wypłacił 140 dodatków dla 18 rodzin z terenu Gminy Chęciny. Wystosowano 12 pism stanowiących korespondencję z administratorami budynków. Dodatek mieszkaniowy nie miał charakteru uznaniowego, lecz przyznawany był według zasad ściśle określonych przepisami prawa. Koszt realizacji zadania wyniósł **28 548,38 zł.**

9.2 Dodatki energetyczne

Na podstawie ustawy Prawo energetyczne odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej tj. osobie której przyznano dodatek mieszkaniowy przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny. W 2018 roku wysokość dodatku energetycznego wynosiła:

- dla gospodarstwa jednoosobowego - 11,35 zł miesięcznie,
- dla gospodarstwa składającego się z 2 do 4 osób - 15,77 zł miesięcznie,
- dla gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób - 18,92 zł miesięcznie.

10. STYPENDIA I ZASIŁKI SZKOLNE

10.1 Stypendia szkolne

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż kwota, o której mowa w art.8 ust.1 pkt.2 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (t.j.Dz. U. z 2018r. poz. 1508 z późn.zm). Zgodnie z art.90b ust. 3 i 4 ustawy z dnia 7 września 1991r o systemie oświaty (t.j.Dz. U. z 2018 poz.1457 z późn.zm.) pomoc materialna przysługuje:

- 1) uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom publicznych kolegiów pracowników służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia;
- 2) wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży, o których mowa w art.16 ust.7, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki;
- 3) uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w formie:

– całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu

nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą dotyczących w szczególności;

– pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników.

W 2018r. do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chęcinach przyznano stypendium dla **163 dzieci** z terenu Gminy Chęciny. W omawianym okresie w ramach realizacji zadania wystosowano **117 pism** stanowiących korespondencję z klientami.

10.2 Zasiłek szkolny

Zasiłek szkolny to forma pomocy materialnej o charakterze socjalnym. Takie świadczenie przysługuje uczniom, którzy znajdują się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, np. których sytuacja materialna uległa pogorszeniu i z powodu śmierci rodzica.

Zasiłek szkolny może być przyznawany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym. Zasiłek szkolny może być przyznawany raz lub kilka razy w ciągu roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego. Zasiłek szkolny nie może przekroczyć jednorazowo pięciokrotności kwoty zasiłku rodzinnego, przysługującego na dziecko w wieku 5-18 lat, określanego w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych.

W 2018r. MGOPS w Chęcinach przyznał **3** zasiłki szkolne, dla dzieci, które znalazły się w przejściowo trudnej sytuacji materialnej.

Całkowity koszt realizacji zadań wyniósł **65 876,00 zł, w tym z dotacji 49 967,00 zł.**

11. SYSTEM ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Świadczeniami rodzinnymi są:

- ∇ zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie.
- ∇ świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;

Świadczenia te wypłacane są przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach na podstawie Ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U.2018 poz. 2220 z późn.zm.).

11.1 Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych

W 2018r. wypłacono **15 441** świadczeń na kwotę **2 552 211,03 zł**. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 8 Wydatki na świadczenia rodzinne w ramach zadań zleconych w MGOPS w Chęcinach w 2018 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki na świadczenia (w zł)	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne, z tego na dziecko w wieku	1 280 595	10 931
1.1	do ukończenia 5 r.ż.	271 124	2 855
1.2	powyżej 5 r.ż. do ukończenia 18 r.ż.	909 166	7 333
1.3	powyżej 18 r.ż. do ukończenia 21 r.ż.	98 010	726
1.4	powyżej 21 r.ż. do ukończenia 24 r.ż.	2 295	17
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, z tego:	578 960	4510
2.1	urodzenia dziecka	59 000	59
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	101 643	260
2.3	samotnego wychowania dziecka	69 983	351
2.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tego w wieku:	89 150	833
2.4.1	do 5 r.ż.	11 160	124
2.4.2	powyżej 5 r.ż.	77 990	709
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	63 700	637
2.6	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tego w związku z :	89 179	1 251
2.6.1	zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	7 345	65
2.6.2	dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	81 834	1 186
2.7	wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	106 305	1 119
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	131 000	131

4.	Świadczenie rodzicielskie	436 168	494
5.	Świadczenie rodzinne „złotówka za złotówkę”	125 488,03	2 346
Razem:		2 552 211,03	18 412

Źródło: Opracowanie własne

11.2 Świadczenia opiekuńcze

Tab. 9 Świadczenia opiekuńcze wypłacone w 2018r.

Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń	Wydatki na świadczenia (w zł)	Osoba uprawniona
Zasilki pielęgnacyjne	4118	651 326	Zasilek pielęgnacyjny przysługuje: <ul style="list-style-type: none"> ❖ niepełnosprawnemu dziecku, ❖ osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, ❖ osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia, ❖ osobie, która ukończyła 75 rok życia.
Świadczenia pielęgnacyjne	677	995 288	Świadczenie przysługuje: <ul style="list-style-type: none"> -mamie albo tacie dziecka niepełnosprawnego, -opiekunowi faktycznemu tego dziecka, tzn. osobie faktycznie się nim opiekującej, jeżeli wystąpiła do sądu rodzinnego o adopcję tego dziecka, -osobie spokrewnionej z dzieckiem niepełnosprawnym, będącej dla niego rodziną zastępczą spokrewnioną, -innym osobom (za wyjątkiem, które same są w znacznym stopniu niepełnosprawne) mającym obowiązek alimentacyjny w stosunku do swoich niepełnosprawnych krewnych, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, żeby opiekować się osobą z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby z związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

<p>Specjalny zasiłek opiekuńczy</p>	<p>287</p>	<p>151 291</p>	<p>Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, lub - rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby, w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. <p>Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty kryterium dochodowego wynoszącego 764,00 zł netto.</p>
<p>Zasiłek dla opiekuna</p>	<p>128</p>	<p>68 560</p>	<p>Zasiłek dla opiekuna przysługiwał osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 01.07.2013r., w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W sprawie zasiłku dla opiekuna organ wszczynał postępowanie na wniosek strony, złożony jednak nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.</p>

Źródło: Opracowanie własne

11.3 SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE I SPOŁECZNE

Osobom, które pobierają świadczenia pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna i specjalny zasiłek opiekuńczy Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Chęcinach opłaca składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

Tab. 10 Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne w 2018r.

	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)
Składki na ubezpieczenie		
<i>Społeczne</i>	881	254 860,25
<i>Zdrowotne</i>	686	64 488

Źródło: Opracowanie własne

Realizacja świadczeń rodzinnych i opiekuńczych- statystyka

- zarejestrowano **1208** wniosków na wszystkie rodzaje wypłacanych świadczeń (w tym 3 drogą elektroniczną)
- wydano łącznie **1759** decyzji administracyjnych,
- wystawiono **562** zaświadczenia,
- wystosowano **430** pism, które stanowiły korespondencję z instytucjami oraz korespondencję z klientem,
- przekazano do Samorządowego Kolegium Odwoławczego **10** odwołań, z czego:
 - ✓ 7 decyzji zostało utrzymanych w mocy,
 - ✓ 2 decyzje uchylono i SKO przyznało świadczenie,
 - ✓ 1 postępowanie jest w toku.

Koszt obsługi świadczeń rodzinnych w 2018r. wyniósł **146 897,67 zł.**

12. ŚWIADCZENIE „DOBRY START”

Świadczenie „Dobry start” przysługuje raz w roku na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 r.ż. lub w przypadku dziecka niepełnosprawnego do ukończenia 24 r.ż. Świadczenie przysługuje dla rodziny niezależnie od posiadanego dochodu. Wniosek o przyznanie świadczenia może złożyć mama lub tata dziecka, opiekun prawny lub opiekun faktyczny dziecka, a w przypadku dzieci przebywających w pieczy zastępczej- rodzic zastępczy, osoba prowadząca rodzinny dom dziecka lub dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej.

W 2018r. do MGOPS w Chęcinach wpłynęło **1270** wniosków i przyznano **1800** świadczeń. Łącznie ze świadczenia „Dobry start” skorzystało **1798** dzieci z terenu Gminy Chęciny. Koszt realizacji świadczenia wyniósł **557 380,00 zł.**

13. KARTA DUŻEJ RODZINY

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Przysługuje rodzinom przynajmniej z 3 dzieci, niezależnie od dochodów.

W 2018r. MGOPS w Chęcinach wydał **153** karty dla **46** rodzin z terenu Gminy Chęciny, w tym 50 Kart dla rodziców, a 103 Karty dla dzieci. Karta Dużej Rodziny wspiera budżety rodzin Wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Jej posiadacze mają możliwość

skorzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Koszt obsługi zadania wyniósł **388,00 zł**.

14. ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł.

Podstawą do skorzystania z uprawnień jest zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

Jednorazowe świadczenie przyznaje się na wniosek matki lub ojca dziecka, opiekuna prawnego albo opiekuna faktycznego dziecka będącego świadczeniobiorcą świadczeń opieki zdrowotnej lub osobą uprawnioną do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji - w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018r. poz. 1510 z późn.zm)- spełnienie tego warunku wnioskodawca potwierdza podpisując wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia zawierający odpowiednie oświadczenie w części II wniosku.

Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Wymóg legitymowania się zaświadczeniem o pozostawaniu pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu, nie dotyczy opiekuna prawnego, opiekuna faktycznego i osoby, która przysposobiła dziecko.

Jednorazowe świadczenie przysługuje bez względu na dochód.

W 2018r. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach wypłacił **3** świadczenia „Za życiem”. Koszt realizacji zadania wyniósł **12 000,00 zł**.

15. ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE (500+)

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach realizuje zadania określone w ustawie z dnia 11 lutego 2006r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, jako zadania

zlecone z zakresu administracji rządowej. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje: matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, opiekunowi prawnemu dziecka.

Świadczenie wychowawcze przysługuje do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie:

- na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł,
- jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1200,00 zł.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie pierwszym dzieckiem jest najstarsze dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18 roku życia.

Poniższe dane przedstawiają realizację Programu 500+ w 2018r.

Tab.11 Realizacja Programu 500+ w ramach zadań zleconych w MGOPS w Chęcinach w 2018 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Dane statystyczne
1.	Liczba świadczeń wychowawczych, w tym:	18 552
1.1	- na pierwsze dziecko	7 401
2.	Liczba dzieci korzystających z Programu	1 773
3.	Liczba rodzin objętych Programem	1 213
4.	Koszty wypłaty świadczeń	9 250 816, 84
5.	Koszt obsługi świadczenia	140316,27

Źródło: Opracowanie własne

Realizacja świadczenia wychowawczego- statystyka:

- Zarejestrowano **1240** wniosków (w tym w formie papierowej- 995, drogą elektroniczną- 245),
- Wydano **1309** decyzji administracyjnych,
- Przekazano do Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego **75** wniosków w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
- Wystosowano **264** pisma stanowiące korespondencję z instytucjami oraz klientami,
- Wydano **12** decyzji stwierdzających nienależnie pobrane świadczenia,
- Przekazano do Samorządowego Kolegium Odwoławczego **9** odwołań, z czego:

- ✓ 2 decyzje zostały utrzymane w mocy,
- ✓ 1 decyzja niedopuszczalność zażalenia,
- ✓ 2 decyzje uchylono i SKO przyznało świadczenie,
- ✓ 3 odwołania zostały złożone z uchybieniem terminu,
- ✓ 1 sprawa jest w toku.

16. ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO I DZIAŁANIA WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Zgodnie z Ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa. W 2018 roku wypłacono **942** świadczenia z funduszu alimentacyjnego na kwotę **400 950,00zł**.

Pomoc państwa w postaci świadczeń z funduszu alimentacyjnego miała na celu wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów od osoby zobowiązanej do alimentacji wobec dziecka, a także łączyła się z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji.

W przypadku bezskuteczności egzekucji organ właściwy dłużnika podejmuje wobec niego działania.

W 2018 roku MGOPS prowadził następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

- 1) wezwano **32** dłużników celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego;
- 2) przeprowadzono **22** wywiady alimentacyjne z dłużnikami;
- 3) zobowiązano **5** dłużników do zarejestrowania w PUP;
- 4) złożono **5** wniosków do PUP o aktywizację zawodową dłużników;
- 5) poinformowano komorników o podjętych działaniach wobec **22** dłużników;
- 6) przekazano do Biura Informacji Gospodarczej informacje o **39** dłużnikach zalegających z zobowiązaniami alimentacyjnymi powyżej 6 miesięcy;
- 7) wydano **3** decyzje o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 8) złożono **3** wnioski o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 KK.

- Od października 2018r. w siedzibie Miejsko Gminnym Ośrodka Pomocy Społecznej w Chęcinach udzielane są przez stowarzyszenie Lex peritia bezpłatne porady prawne dla mieszkańców Gminy Chęciny.

- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”- edycja 2018 finansowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej realizował od lipca 2018r. do grudnia 2018r. projekt ”Chcę być bezpieczny i szczęśliwy- PRZEMOCY MÓWIĘ NIE”.

Celem projektu było intensyfikowanie pomocy dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą. W celu uzyskania właściwej skuteczności i efektywności w ramach projektu zrealizowano następujące zadania:

1. Przeprowadzono warsztaty dla rodziców- „Rodzic- najczęstsze błędy wychowawcze”, warsztaty dla dzieci- „Saper- czyli jak rozminować agresję” oraz warsztaty dla rodziców i dzieci- „Zasady prawidłowej komunikacji w relacji rodzic- dziecko”.
2. Utworzono „Klubik dobrych serduszek”, w którym organizowano dla dzieci i młodzieży zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne o elastycznej formie, ukierunkowane na zdobycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.
3. W ramach innowacyjnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież z rodzin zagrożonych lub dotkniętych przemocą w rodzinie zrealizowano zajęcia z choreoterapii, mające na celu rozładowanie negatywnych emocji.
4. Zorganizowano w trzech szkołach z terenu Gminy Chęciny pogadanki profilaktyczne w formie spotkania z policjantem, który poruszył temat praw dziecka i karalnych zachowań rodziców.
5. W ramach poradnictwa i doradztwa edukacyjno- zawodowego można było skorzystać z pomocy doradcy zawodowego, psychologa dziecięcego, jak również interwenta kryzysowego.
6. Wydano „Poradnik bezpiecznego dziecka”, którym zintensyfikował poczucie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży zagrożonych i dotkniętych przemocą z terenu Miasta i Gminy Chęciny.

Wszelkie działania w ramach realizacji projektu pozwoliły na zmniejszenie negatywnych skutków wynikających z doświadczania przemocy w rodzinie, a także wprowadziły innowacje w usługach świadczonych dotychczas w Gminie Chęciny na rzecz dzieci i młodzieży zagrożonych lub dotkniętych przemocą w rodzinie.

Koszt realizacji projektu wyniósł **24 404,75 zł, w tym z dotacji 15 096,78 zł.**

- W omawianym okresie pracownicy socjalny realizowali projekt socjalny „Zabezpieczony Senior”, mającym na celu ułatwienie niesienia pomocy w sytuacji wystąpienia zagrożenia zdrowia i życia podczas udzielania pomocy przez różnego rodzaju służby medyczne, socjalne i inne. Projekt „Zabezpieczony Senior” skierowany był do osób przewlekle chorych, starszych, samotnych i polegał na umieszczeniu w specjalnym „Pudełku życia”

najważniejszych informacji o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach czy kontaktach do najbliższych.

Bezpłatne „Pudełko życia” zawierało pudełko, kartę informacyjną, jak również naklejkę o treści „ Tu jest Pudełko Życia”. Dodatkowo do każdego zestawu została dołączona instrukcja wypełniania karty.

Celem projektu było zapewnienie osobom starszym, samotnie zamieszkującym i przewlekle chorym wsparcia w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia. Dostęp do „Pudełek życia” umożliwia szybką reakcję służb medycznych, socjalnych i innych oraz sprawne przeprowadzenie akcji ratunkowej. Osoby posiadające Pudełko mogą poczuć się bezpiecznie w trakcie interwencji powyższych służb, ponieważ może ono uratować życie każdemu kto w chwili przyjazdu karetki nie jest w stanie samodzielnie podać informacji o swoim stanie zdrowia czy zażywanych lekach.

- W miesiącu grudniu 2018 roku MGOPS w Chęcinach był organizatorem wigilii dla osób starszych i samotnych borykających się z problemami charakterystycznymi dla tej fazy życia.

19. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Rok 2019 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców Gminy i Miasta Chęciny.

W aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Realizacja celów musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych.

W związku z powyższym Ośrodek określa następujące potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

- ❖ zabezpieczenie środków finansowych na wypłatę świadczeń pieniężnych (zasiłków celowych, specjalnych zasiłków celowych, zasiłków okresowych, dodatków mieszkaniowych);
- ❖ zabezpieczenie wkładu własnego do wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”;

- ❖ podnoszenie poziomu i doskonalenie kompetencji kadry pomocy społecznej poprzez wsparcie superwizyjne i szkolenia;
- ❖ konieczność stworzenia systemu bezpieczeństwa dla pracowników socjalnych mających kontakt z trudnym klientem i zwiększenie poczucia bezpieczeństwa przy wykonywaniu indywidualnych zadań;
- ❖ poszerzenie działań służących aktywizacji społecznej, zdrowotnej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym m.in. poprzez projekty dofinansowane ze środków zewnętrznych;
- ❖ tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem oraz osobami starszymi, w tym placówki wsparcia dziennego;
- ❖ zapewnienie osobom bezdomnym schronienia w ośrodkach wsparcia;
- ❖ zwiększenie środków finansowych na potrzeby związane z DPS i usługami opiekuńczymi.

Spis treści

Wstęp	2
Zakres działania MGOPS w Chęcinach.....	2
Kadra Ośrodka	3
Podstawa przyznania pomocy.....	4
Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą	5
Świadczenia realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej	7
Świadczenia pieniężne.....	7
Zasiłek stały	8
Zasiłek okresowy	8
Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy	9
Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu... ..	10
Świadczenia niepieniężne	11
Praca socjalna	11
Poradnictwo specjalistyczne	13
Program rządowy w zakresie dożywiania.....	13
Usługi opiekuńcze	14
Kierowanie i opłacanie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej	14
Kierowanie do ośrodków wsparcia.....	15
Sprawienie pogrzebu.....	15
Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby uprawnione do zasiłku stałego	15
Wydawanie decyzji dotyczących prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.....	15
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	16
Wspieranie rodziny	16
System pieczy zastępczej.....	17
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy.....	17
Dodatki mieszkaniowe i energetyczne	18
Dodatki mieszkaniowe.....	18
Dodatki energetyczne	19
Stypendia i zasiłki szkolne.....	19
Stypendia szkolne	19
Zasiłek szkolny	20
System świadczeń rodzinnych	20
Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych	21
Świadczenia opiekuńcze	22
Składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne	23

Świadczenie „Dobry Start”	24
Karta Dużej Rodziny	24
Świadczenie „Za życiem”	25
Świadczenie wychowawcze (500+).....	25
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego i działania wobec dłużników alimentacyjnych	27
Wydatki na zadania realizowane w 2018r. przez MGOPS w Chęcinach	28
Dodatkowa działalność podejmowana przez MGOPS w Chęcinach.....	29
Potrzeby w zakresie pomocy społecznej	31